

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1622202137
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Molnárová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1622202137.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Molnárovej a sudcov Mgr. Michala Kačániho, PhD. a JUDr. Erika Tomusa, v trestnej veci obžalovaného N. H., pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky z 28.11.2022 sp. zn. OT/91/2022, na verejnom zasadnutí konanom 27. júla 2023, pomerom hlasov 3:0 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovanému

N. H., nar. XX.XX.XXXX v R., Z., občanovi Z., trvale bytom D. H. XXXX, na slobode,

u k l a d á

podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j/, písm. l/, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Trestného zákona sa obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá s určením skúšobnej doby 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu na dobu 2 (dva) roky.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Malacky z 28.11.2022 sp. zn. OT/91/2022 bol obžalovaný N. H. uznaný za vinného pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 10.09.2022 v čase o 21.57 h v meste Malacky na ulici F. od čerpacej stanice Narspetrol smerom na D. H. viedol osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Passat, bielej farby, ev. č.: SE-XXXDO, pričom bol kontrolovaný hliadkou ODI Malacky a podrobený dychovej skúške na alkohol meracím prístrojom AlcoQuant 6020 plus ev. č. K v čase o 21.57 h s nameranou hodnotou 1,38 mg/l v dychu (2,88 promile alkoholu v krvi), opakovanou dychovou skúškou v čase o 22.14 h bola vodičovi nameraná hodnota 1,32 mg/l v dychu (2,75 promile alkoholu v krvi).

Za uvedenú trestnú činnosť bol obžalovanému podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/, písm. l/ Trestného zákona a § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložený peňažný trest vo výmere 1.100,- eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona bol obžalovanému pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace.

Napokon podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona bol obžalovanému uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 2 roky.

Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že pri ukladaní trestu treba nielen zisťovať všetky okolnosti prípadu, ale aj objektívne, t. j. bez preceňovania alebo podceňovania niektorých z nich, ich komplexne hodnotiť a mať pritom na zreteli, že bližšie sú konkretizované v ďalších ustanoveniach Trestného zákona, najmä v ustanoveniach o poľahčujúcich a priťažujúcich okolnostiach (§ 36 Trestného zákona a § 37 Trestného zákona) a v ustanoveniach upravujúcich zásady ukladania trestov (§ 34 Trestného zákona). Pri ukladaní trestu sa musí v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu. Závažnosť trestného činu určuje sám zákonodarca stanovením rozpätia trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy, podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia, zaraďuje medzi prečiny, zločiny, prípadne obzvlášť závažné zločiny. Tomuto zaradeniu potom zodpovedá buď možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov (napríklad alternatívnych, nespojených s odňatím slobody), alebo povinnosť súdu uložiť len trest odňatia slobody. Pri prečine ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa 289 ods. 1 Trestného zákona stanovuje zákonodarca trestnú sadzbu v rozpätí až na jeden rok. Už týmto ho zákonodarca zaraďuje medzi prečiny, avšak podstatným tu je hlavne to, že stanovením rozpätia trestnej sadzby zaradil zákonodarca tento trestný čin medzi menej závažné trestné činy, čo možno vyvodiť z toho, že za jeho spáchanie nemusí súd povinne vôbec ukladať trest odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Trestného zákona argumentum a contrario). Trestom odňatia slobody sa tu má na mysli nielen jeho nepodmienečná forma, ale aj prípadné podmienečné odloženie výkonu trestu odňatia slobody. Súd za spáchanie prečinu podľa 289 ods. 1 Trestného zákona môže preto uložiť aj len samostatné alternatívne tresty ako napríklad peňažný trest, trest povinnej práce, trest zákazu činnosti a podobne, a to aj za podmienky, že sa páchatel dopustil tohto prečinu v značnom stave opitosti. Z uvedených skutočností okresný súd vyvodil, že stíhaný prečin nie je podľa zákonodarcu tak typovo závažným trestným činom, aby určil súdu povinnosť ukladať pri ňom trest odňatia slobody a to ani za situácie, ak bola páchatelovi nameraná hodnota presahujúca 2 promile alkoholu v krvi. Ak by zákonodarca chcel, aby v takýchto prípadoch mohol alebo mal byť ukladaný len trest odňatia slobody, celkom určite by to priamo v Trestnom zákone stanovil tak, aby už zo stanovenia trestných sadzieb v prípade uloženia trestu odňatia slobody, vyplývala nemožnosť uloženia iného než nepodmienečného trestu odňatia slobody. Výšku hladiny alkoholu (napr. nad 2 promile), pod vplyvom ktorého bol páchatel pri šoférovaní motorového vozidla, nemožno považovať za okolnosť, ktorá bez ďalšieho, obligatórne znamená uloženie trestu odňatia slobody. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že pri zvažovaní druhu trestu, ktorý bolo nutné uložiť obžalovanému za spáchanie skutku, vychádzal okrem závažnosti spáchaného prečinu aj z toho, že nepodmienečný trest odňatia slobody je trest „ultima ratio“ (posledná a krajná možnosť), ktorý môže súd uložiť len vtedy, ak iné druhy trestov celkom zjavne nemôžu viesť k náprave obžalovaného. V danej veci, pokiaľ ide o spôsob spáchania činu a jeho následok, súd konštatoval, že obžalovaný viedol motorové vozidlo v čase, keď bol značne pod vplyvom alkoholu a keď musel objektívne vedieť, že má výrazne znížené schopnosti na vedenie motorového vozidla. Z hľadiska následku súd zdôraznil, že v prípade prejednávanej prečinu ide o ohrozovací trestný čin, ktorý je dokonaný započatím vykonávania zakázaného konania, pričom nebezpečenstvo hroziace chráneným záujmom nemusí byť bezprostredné a konkrétne, stačí vzdialená možnosť poruchy vyplývajúca z vykonávania zakázanej činnosti. Z hľadiska naplnenia znakov tohto trestného činu je bezvýznamné, že páchatel vykonával v stave vylučujúcom spôsobilosť zakázanú činnosť inak bez závad. So spôsobom spáchania činu a spôsobeným následkom pritom veľmi úzko súvisí aj miera zavinenia obžalovaného, keď si za volant motorového vozidla sadol pod vplyvom alkoholu úmyselne. Pri ukladaní druhu a výšky trestu súd prvého stupňa vychádzal tiež z okolností prípadu, teda najmä z toho, že obžalovaný sa dopustil stíhaného trestného činu tak, že jazdil značne pod vplyvom alkoholu (1,38 mg/l alkoholu v dychu), pričom obžalovaný vedel, že vedie motorové vozidlo po tom, ako užil alkoholické nápoje. Obžalovaný teda vedome ignoroval pravidlá cestnej premávky, ktoré zakazujú vodičom jazdu bezprostredne po tom, ako užívali alkoholické nápoje, respektíve v prípadoch, kedy by mohli byť ešte ovplyvnení alkoholickými nápojmi. Na druhej strane okresný súd zohľadnil tú okolnosť, že ku skutku došlo cez víkend vo večerných

hodinách, teda že obžalovaný sa nepohyboval po cestách v čase zvýšeného pohybu iných účastníkov cestnej premávky. K osobe páchatel'a súd prvého stupňa uviedol, že obžalovaný doposiaľ nebol súdne trestaný a pokiaľ ide o priestupky, obžalovaný má evidované 2 dopravné priestupky, z ktorých ani pri jednom nie je spôsob spáchania hodnotený ako závažný a pri žiadnom z nich nebola spôsobená dopravná nehoda a ani pri nich nebol prítomný u obžalovaného alkohol, pričom sankcionovaný bol len pokutami v sumách 50,- eur a 10,- eur. Prvostupňový súd u obžalovaného zistil dve poľahčujúce okolnosti spočívajúce v priznaní sa k spáchaniu trestného činu a v tom, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život. Spáchanie dvoch menej závažných dopravných priestupkov, podľa okresného súdu nebráni prijatiu záveru o vedení riadneho života obžalovaným. Zároveň súd nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. Pri prevažujúcom pomere poľahčujúcich okolností súd znížil hornú hranicu trestnej sadzby odňatia slobody o jednu tretinu a takýmto spôsobom dospel k trestnej sadzbe až na 8 mesiacov. Avšak podľa prvostupňového súdu pre nápravu obžalovaného postačuje uloženie alternatívneho trestu, nespojeného s trestom odňatia slobody, nakoľko aj uloženie podmieneného trestu odňatia slobody by v prípade obžalovaného bolo neprimerané, keďže tento nie je kriminálne závadovou osobou, ale len osobou, ktorá v ťaživej životnej situácii zlyhala a na správu o úmrtí jeho brata na Ukrajine reagovala tým, že sa dovedla do stavu ťažkej opitosti. Typová závažnosť spáchaného prečinu v spojení s poľahčujúcimi okolnosťami, so značne nenarušenou osobou obžalovaného a s jeho správaním v období od spáchania skutku do rozhodnutia súdu, neumožňovala uloženie trestu odňatia slobody obžalovanému. Spôsob spáchania činu totiž nie je jediná okolnosť podstatná pre určenie druhu a výmery trestu a preto ju nemožno preceňovať a izolovane z nej vyvodzovať závery pre uloženie trestu. Nie je možné spochybňovať okolnosť, že spoločnosť negatívne a mimoriadne citlivo vníma vedenie motorových vozidiel nezodpovednými vodičmi pod vplyvom alkoholu, avšak to neznamená, že súd môže rezignovať na zákonné kritériá stanovené pre určovanie druhu a výmery trestu a paušálne ukladať pri takýchto prečinoch (nepodmienečné) tresty odňatia slobody. Takýto postup možno považovať za neprijateľný a odporujúci zásade individualizácie a spravodlivosti trestu. Pri naznačenom formálnom postupe zo strany súdu by totiž trest prestal byť trestom a stal by sa len zabezpečovacím opatrením. V zmysle zásady proporcionality a primeranosti trestu bolo potrebné pristupovať obozretne, keď na jednej strane obžalovaný podniká na základe živnostenského oprávnenia tak, že pre iného podnikateľa vykonáva činnosť technika tieniacej techniky a má vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu s tým, že je naňho výživou odkázaná aj jeho manželka, toho času na materskej dovolenke. Na prevýchovu a nápravu obžalovaného bude dostatočný alternatívny trest, nakoľko práve v jeho prípade môže lepšie viesť k jeho náprave a ponaučeniu z uvedenej situácie, ktorú vyvolal. Vzhľadom k uvedenému je peňažný trest dostatočný nielen na potrestanie obžalovaného, ale aj na jeho prevýchovu a splní svoj účel. Práve peňažný trest v spojení s trestom zákazu činnosti bude pre obžalovaného takým citeľným zásahom, že sa v budúcnosti vyvaruje protiprávneho konania. Na druhej strane uložený peňažný trest nespôsobí obžalovanému problémy pri prevádzkovaní jeho živnosti, čo mu umožní zachovať si stabilný príjem a možnosť žiť svoju rodinu. Tento druh trestu v určenej výmere je vymožiteľný, dostatočne a spravodlivo zohľadňuje účel trestu z hľadiska individuálnej i generálnej prevencie a možno dôvodne očakávať, že ho s porozumením prijme aj spoločnosť ako trest primerane vyjadrujúci aj morálne odsúdenie páchatel'a. Pri jeho ukladaní súd prihliadol na osobné a majetkové pomery obžalovaného, pričom zhodnotil, že je v možnostiach obžalovaného uložený trest zaplatiť, zároveň sa však jedná o takú výšku čiastky na úhradu, že trest bude vo sfére obžalovaného citeľný. Pre prípad, že by výkon tohto peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, súd ustanovil obžalovanému náhradný trest odňatia slobody vo výmere tri mesiace, ktorý je úmerný k uloženému peňažnému trestu. K argumentácii prokuratúry dožadujúcej sa uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody kratšieho trvania súd prvého stupňa uviedol, že pri realizácii krátkodobých trestov odňatia slobody jednak nemožno úspešne rozvinúť reedukačné a resocializačné procesy a jednak izolácia páchatel'a bez predchádzajúcej kriminálnej minulosti od spoločnosti, v prostredí iných páchatel'ov, má často neprimerane negatívny dopad na odsúdeného a jeho rodinu, bez želaného efektu sebareflexie a prevencie páchania ďalšej trestnej činnosti. Uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody tak za daných okolností nie je u obžalovaného nevyhnutné a ani vhodné. Sám obžalovaný pritom svojim postojom k spáchanému prečinu, svojim životom pred skutkom ako i po ňom, už preukázal určitú nápravu a preto uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody by v jeho prípade bolo neadekvátne, odporujúce zásade „ultima ratio“ pri tomto druhu trestu, ako aj samotnému účelu trestu. V osobe obžalovaného nejde o tzv. narušeného páchatel'a, ktorý by sústavne a súčasne závažným spôsobom ignoroval pravidlá spoločnosti, ani o tzv. dopravného recidivistu, ktorý by dlhodobo, sústavne a závažným spôsobom ignoroval pravidlá cestnej premávky, ale ide o vodiča, ktorý v prípade posudzovaného alkoholu za volantom vybočil v podstate z inak riadne vedeného spôsobu života. Bolo potrebné prihliadnuť tiež ku skutočnosti, že obžalovaný obstaráva obživu pre seba a svoju manželku

s malým dieťaťom, na ktorých by uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému a jeho následná neprítomnosť v domácnosti malo jednoznačne negatívny dopad najmä po materiálnej stránke, čo by bolo v rozpore so zásadou, že trest má postihovať iba páchatel'a a na jeho blízke osoby má mať čo najmenší vplyv. Uloženie peňažného trestu súd kombinoval s uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, pretože skutok bol spáchaný práve v súvislosti s jazdou pod vplyvom alkoholu, čo bola podstata skutku, ktorý sa obžalovanému kládol za vinu. Vo výmere tohto trestu (2 roky) bola zohľadnená aj výška hladiny alkoholu, pod vplyvom ktorej obžalovaný viedol motorové vozidlo.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení podal odvolanie prokurátor v neprospech obžalovaného, pričom odvolanie smerovalo výlučne do výroku o treste.

V písomných dôvodoch podaného odvolania prokurátor konštatoval, že obžalovanému bola pri cestnej kontrole nameraná hodnota 1,38 mg/l vo vydychovanom vzduchu (2,88 promile alkoholu v krvi) a opakovanou skúškou mu bola nameraná hodnota 1,32 mg/l vo vydychovanom vzduchu (2,75 promile alkoholu v krvi), čo možno považovať za mimoriadne vysokú hladinu alkoholu v krvi. V tejto súvislosti prokurátor poukázal na to, že tento stav sa v odbornej literatúre nazýva ako ťažká opitnosť a spravidla sa spája s prejavmi ako blábolivá reč, neschopnosť samostatnej chôdze, psychické poruchy, výraznejšie poruchy správania, zvracanie. Z uvedeného vyplýva, že vedenie vozidla v takomto stave predstavuje vážne ohrozenie pre okolie a vzhľadom na naplnenie individuálnej a generálnej prevencie prokurátor nepovažoval v takomto prípade uložený peňažný trest a trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel za dostačujúci. V takomto prípade je potrebné pôsobiť na obžalovaného krátkodobým nepodmienečným trestom odňatia slobody a zároveň mu okrem trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel treba uložiť aj trest prepadnutia motorového vozidla, ktoré bolo použité na spáchanie trestného činu a je vo vlastníctve obžalovaného. Na tomto základe prokurátor navrhol, aby Krajský súd v Bratislave zmenil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám rozhodol o uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody obžalovanému so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia spolu so zákazom činnosti vedenia motorových vozidiel a prepadnutím motorového identifikovaného v spise.

K odvolaniu prokurátora sa vyjadril obžalovaný N. H. a to písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 31.01.2023. V jeho rámci poukázal na to, že od roku 2018 žije na Slovensku, riadne pracuje a platí dane a nemal problém so zákonom. Má maloleté dieťa vo veku jeden a pol roka, pričom manželka je na materskej dovolenke a poberá materský prídavok. On ako osoba SZČO je živiteľom rodiny a aj z tohto dôvodu žiada o potvrdenie rozsudku prvostupňového súdu, ktorým mu bol uložený peňažný trest vo výške 1.100,- eur a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 2 roky. Tento trest považuje za dostatočný, nakoľko sa poučil a svoj čin oľutoval, pričom sa vyhýba požívaniu alkoholických nápojov. Motorové vozidlo, s ktorým spáchal trestný čin, bol nútený predať, nakoľko si musel zaobstarať nové bývanie (prenajatý byt), aby mal lepší prístup k výkonu zamestnania. Prokurátorom navrhovaný trest by mal pre neho a jeho rodinu devastačné následky, nakoľko by sa nevedel o ňu finančne postarať a v neposlednom rade by stratil možnosť tráviť čas so svojim synom. Záverom obžalovaný dodal, že skutok spáchal v zúfalstve a zármutku, keďže mu bola oznámená správa o úmrtí jeho brata, ktorý sa nachádzal na Ukrajine. Z uvedených dôvodov obžalovaný žiadal, aby odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu.

Na prejednanie odvolania prokurátora, krajský súd nariadil vo veci verejné zasadnutie, ktorého sa zúčastnil obžalovaný N. H. a prokurátorka krajskej prokuratúry. Na verejnom zasadnutí krajský súd v súlade s § 326 ods. 5 Trestného poriadku a s použitím § 295 ods. 2 a § 269 Trestného poriadku doplnil dokazovanie prečítaním aktuálnej evidenčnej karty vozidla z 10.07.2023.

Prokurátorka krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom sa v celom rozsahu pridržiavala dôvodov odvolania a preto navrhovala odvolaniu vyhovieť.

Obžalovaný N. H. na verejnom zasadnutí uviedol, že rozsudok prvostupňového súdu považuje za správny a spravodlivý a následne poukázal na to, že sa nevedel vyrovnáť so smrťou staršieho brata a nevie, čo ho to napadlo. Veľmi to ľutuje a už to nikdy neurobí. Ďalej uviedol, že pracuje na Slovensku ako živnostník a žije tu od roku 2018, pričom prísnejší trest by mu sťažil situáciu.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 315 Trestného poriadku) primárne konštatoval prípustnosť odvolania (§ 306 ods. 1 Trestného poriadku) a absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Trestného poriadku a preto podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom zistil, že odvolanie prokurátora je čiastočne dôvodné.

Povinnosťou odvolacieho súdu na základe revízneho princípu, determinovaného vyššie uvedeným ustanovením, bolo preskúmanie len tých výrokov, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie a preskúmanie správnosti postupu konania, ktoré predchádzalo týmto napadnutým výrokom rozsudku. Výnimkou z uvedenej zásady by bolo to, že by odvolací súd musel prihliadať aj na chyby, ktoré síce odvolaním neboli vytykané, ale ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali (po právoplatnosti rozsudku) podanie mimoriadneho opravného prostriedku, t. j. dovolania v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Takéto chyby však v posudzovanom prípade zistené neboli.

V nadväznosti na vyššie uvedené, ako aj vzhľadom k podanému odvolaniu zo strany prokurátora iba voči výroku o treste napadnutého rozsudku, a z toho vyplývajúceho rozsahu prieskumnej povinnosti, odvolací súd nepreskúmaval výrok o vine, vrátane právneho posúdenia skutku.

Odvolací súd v tomto smere iba konštatuje, že obžalovaný N. H. na hlavnom pojednávaní konanom 28.11.2022 urobil vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, t. j. vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, následne samosudca okresného súdu prijal vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku. Je nutné tiež uviesť, že pred prijatím vyhlásenia okresný súd obžalovaného poučil podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a po ním učenom vyhlásení mu podľa § 257 ods. 5 a § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/, h/ Trestného poriadku položil otázky, na ktoré obžalovaný odpovedal kladne a až potom okresný súd rozhodol uznesením, že podľa § 257 ods. 7 Trestného poriadku vyhlásenie obžalovaného prijíma a súčasne podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku nevykoná, pričom vykoná len dôkazy súvisiace s výrokom o treste.

Vzhľadom na uvedené, nezistiac žiadne procesné pochybenie v postupe prvostupňového súdu v súvislosti s vyhlásením obžalovaného a jeho prijatím v zmysle § 257 Trestného poriadku, odvolací súd sa zaoberal iba výrokom o treste.

Na podklade odvolania prokurátora, ktoré smerovalo výlučne do výroku o treste napadnutého rozsudku, krajský súd v rámci revízneho princípu zistil, že trest, ktorý prvostupňový súd uložil obžalovanému N. H. napadnutým rozsudkom nemožno považovať za primeraný, i keď nie v takej miere, ako to v podanom odvolaní namietal prokurátor.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že stanovenie druhu trestu a jeho výmery musí vychádzať nielen z podmienok upravených v ustanoveniach pri tom ktorom druhu trestu, ale je tiež potrebné dôsledne skúmať všetky skutočnosti významné z hľadiska účelu trestu obsiahnutého v § 34 ods. 1 Trestného zákona, ako aj ostatné na účel trestu nadväzujúce kritériá rozhodujúce pre určenie druhu trestu a jeho výmery, ktorých zohľadnenie predpokladá úprava zásad pre ukladanie trestov.

Ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona o účele trestu je spolu s ustanovením § 34 ods. 4 Trestného zákona základným vodidlom pri určovaní druhu trestu a jeho výmery. Z hľadiska týchto ustanovení, uložený trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov a zároveň trest vyjadří morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Závery na primeranosť postihu páchatel'a trestného činu sa musia opierať o skutočný stav vecí a musia z neho vyplývať.

Po preskúmaní obsahu spisu a po vyhodnotení dôkazov vzťahujúcich sa k výroku o treste, odvolací súd dospel k názoru, že argumentáciu, ktorú súd prvého stupňa použil v odôvodnení napadnutého rozsudku, možno v plnej miere akceptovať vo vzťahu k jeho záveru, že na obžalovaného nie je nevyhnutné pôsobiť nepodmienečným trestom odňatia slobody. V tomto smere skutočne nemožno potrebu takéhoto trestu

zakladať iba na tom zistení, že obžalovaný viedol motorové vozidlo v stave vysokého stupňa opitosti, nakoľko táto okolnosť nepredstavuje jediné kritérium, z ktorého je súd povinný vychádzať pri určovaní druhu trestu a jeho výmery, ako na to správne poukázal prvostupňový súd v napadnutom rozsudku. Avšak skutočnosť, že u obžalovaného bola dychovou skúškou nameraná hodnota 1,38 mg/l v dychu, t. j. takmer tri promile, nepochybne zakladá dôvod na prísnejší náhľad na možnosť ukladania alternatívneho trestu, než je to u páchatelov tohto trestného činu s nižšou mierou ovplyvnenia alkoholom a to i v prípade, že ide o osoby doposiaľ súdne netrestané. Podľa názoru krajského súdu ťažký stupeň opitosti, v ktorom obžalovaný viedol motorové vozidlo, už vyžaduje, aby bolo správanie obžalovaného Denisa H. a sledované počas určitého časového obdobia v rámci skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia a to v tom smere, či skutočne išlo o výnimočné a ojedinelé zlyhanie obžalovaného z inak riadne vedeného života. Vzhľadom na rozšírenosť páchania trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona a to činnosťou spojenou s vedením motorového vozidla, množstvom zisteného alkoholu v dychu obžalovaného v spojení s jeho vekom, kedy možno odôvodnene usudzovať na výrazne zvýšené riziko vo vzťahu k ostatným účastníkom cestnej premávky, je uloženie trestu odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu na primeranú skúšobnú dobu u obžalovaného viac než žiadúce. V posudzovanom prípade preto nemožno peňažný trest v sume 1.100,- eur spolu s trestom zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel na dobu 2 roky považovať pre obžalovaného za citeľný, ktorý by viedol k dosiahnutiu účelu trestu vyjadreného v § 34 ods. 1 Trestného zákona a ktorý by nevyvolával pochybnosti o tom, či budú naplnené všetky funkcie trestu.

Na tomto základe preto krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Trestného zákona zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 18 mesiacov a súčasne mu uložil aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkého druhu vo výmere, ktorú obžalovanému určil už súd prvého stupňa, t. j. vo výmere 2 roky.

Takto uložený trest ako celok možno považovať za dostatočný trest, ktorý odráža primeranosť trestu s ohľadom na spôsob spáchania činu a okolnosti jeho spáchania a zároveň zohľadňuje aj osobu obžalovaného ako páchatela súdeného trestného činu. Ide teda o trest, ktorý zodpovedá množstvu požitého alkoholu, ktoré bolo u obžalovaného zistené dychovou skúškou a ktoré aj podľa odbornej literatúry predstavuje ťažký stupeň opitosti, ako aj okolnostiam spáchaného činu, v rámci ktorých k spáchaniu činu došlo vo večerných hodinách, a rovnako zohľadňuje osobu obžalovaného ako páchatela súdeného trestného činu, keďže ide o páchatela, ktorý doposiaľ súdne trestaný nebol, pričom v evidencii priestupkov má evidované dva záznamy o priestupkoch proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky z roku 2021, z ktorých ani jeden nebol spáchaný závažným spôsobom.

K vyššie uvedeným atribútom významným pre určenie konkrétneho druhu a výmery trestu potom pristupuje aj zákonná povinnosť prihliadať na existenciu a pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a najmä na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti jeho nápravy. V prípade obžalovaného aj odvolací súd ustálil dve poľahčujúce okolnosti spočívajúce vo vedení riadneho života pred spáchaním trestného činu (§ 36 písm. j/ Trestného zákona) a v priznaní a úprimnom oľutovaní trestného činu (§ 36 písm. l/ Trestného zákona) a súčasne nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť (§ 37 Trestného zákona), v dôsledku čoho sa u obžalovaného horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby znižovala o jednu tretinu (§ 38 ods. 3 Trestného zákona) a výsledná trestná sadzba, z ktorej mohol súd vychádzať pri ukladaní trestu, predstavovala rozsah do ôsmich mesiacov.

Vychádzajúc z takto ustálenej trestnej sadzby, odvolací súd považoval za adekvátne uloženie trestu odňatia slobody obžalovanému vo výmere 4 mesiacov s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 18 mesiacov a to v súlade s podmienkami upravenými v § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Trestného zákona, keďže so zreteľom na okolnosti prípadu a osobu obžalovaného možno opodstatnene predpokladať, že u obžalovaného išlo o výnimočné vybočenie z medzí inak riadne vedeného života (exces), pričom takémuto záveru nebránila ani už zmienená okolnosť, že obžalovaný sa v minulosti dopustil dvoch menej závažných priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Povaha a počet týchto priestupkov rozhodne nedáva žiaden relevantný a rozumný základ pre konštatovanie, že obžalovaný riadny život nevedol. Skutočnosť, či u obžalovaného ide skutočne o ojedinelé zlyhanie, je však s ohľadom na už vyššie rozvedené skutočnosti potrebné verifikovať práve v rámci sledovania jeho správania v priebehu plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia.

V súvislosti s argumentáciou prokurátora krajský súd poznamenáva, že pod pojmom „výrok o treste“ treba rozumieť súhrn všetkých čiastkových výrokov týkajúcich sa určitého trestu, alebo aj viac trestov popri sebe. Z tohto pohľadu nemožno izolovane hodnotiť primeranosť alebo neprimeranosť iba jedného trestu z viacerých trestov uložených popri sebe, ale toto hodnotenie sa musí vzťahovať na celý uložený trest. Vodičom motorových vozidiel, ktorí vedú motorové vozidlá pod vplyvom alkoholu, treba spravidla ukladať trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, a to podľa okolností buď ako trest samostatný, prípadne popri inom treste (R 42/1978, R 15/1977). Je teda v súlade s doposiaľ ustálenou súdnou praxou, keď sa obžalovanému popri treste odňatia slobody, ktorého výkon mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu, uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, aby takýto trest ako celok vyznel pre obžalovaného citeľne a viedol ho k tomu, aby sa takéhoto závažného a nebezpečného konania na úseku cestnej dopravy v budúcnosti vyvaroval. Rovnako je potrebné takto popri sebe uložené tresty hodnotiť aj pokiaľ ide o otázku generálnej prevencie, keďže aj v tomto ohľade sa trest prejavuje ako celok.

S poukazom na uvedené, krajský súd nepovažoval za dôvodné sprísnenie trestu obžalovanému v takom rozsahu, akého sa domáhal prokurátor v podanom odvolaní, nakoľko dospel k presvedčeniu, že účel trestu možno dosiahnuť aj bez priameho výkonu trestu odňatia slobody. Uloženie trestu odňatia slobody bez jeho podmiennečného odkladu by podľa názoru odvolacieho súdu predstavovalo absolútne prepínanie trestnej represie, takýto trest by rozhodne nemal dostatočný podklad vo vykonaných dôkazoch a nepochybne by sa výrazne vymykal účelu trestu vyjadreného v § 34 ods. 1 Trestného zákona.

Sumarizujúc uvedené možno síce súhlasiť s tým, že závažnosť stíhaného prečinu zvyšuje množstvo nameraného alkoholu v dychu obžalovaného, avšak táto skutočnosť nie je jediným kritériom pre spravodlivé a zákonné potrestanie obžalovaného, ktorého nemožno považovať za kriminálne závadovú osobu, vyžadujúcu nevyhnutné sankcionovanie trestom odňatia slobody s jeho priamym výkonom. V osobe obžalovaného pritom zjavne nejde ani o výrazne nedisciplinovaného vodiča, ktorý by bol pravidelne postihovaný za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Uloženie prokurátorom navrhovaného nepodmiennečného trestu by teda v prípade obžalovaného nereflektovalo všetky funkcie trestu a v konečnom dôsledku by s ohľadom na osobu obžalovaného mohlo mať výrazne opačný efekt, než je ten, ktorý sa má podľa prokurátora dosiahnuť.

Vychádzajúc z vyššie rozvedených skutočností odvolací súd zastáva názor, že uloženie nepodmiennečného trestu odňatia slobody by bolo v rozpore s požiadavkami najmä individuálnej prevencie, ale aj s ostatnými funkciami trestu. Inak povedané, v posudzovanom prípade je potrebné trest individualizovať tak, aby plnil účel uvedený v § 34 ods. 1 Trestného zákona. V zmysle týchto úvah odvolací súd považuje podmiennečný trest odňatia slobody za súčasného uloženia trestu zákazu činnosti za vyhovujúci výchovnej, ochrannej, preventívnej a aj represívnej funkcii trestu. Oba uložené tresty sú svojou výmerou a pri podmiennečnom odklade trestu odňatia slobody aj skúšobnou dobou, adekvátne aj k samotnej závažnosti tohto prečinu a možno od nich očakávať, že povedú k dosiahnutiu účelu trestu.

Odvolací súd tak uzatvára, že trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu, plne zohľadňuje všetky Trestným zákonom stanovené požiadavky a javí sa ako vhodný nástroj na dosiahnutie všetkých funkcií trestu. Určenú výmeru trestu i dĺžku skúšobnej doby možno považovať za efektívnu, pričom tento druh trestu tiež poskytuje primeraný priestor na monitorovanie správania obžalovaného z hľadiska jeho súladu so zákonom a to po dostatočne dlhé časové obdobie. V neposlednom rade je v uloženom treste vyjadrený aj jeho difamačný účinok.

Zákonným kritériám zodpovedá aj uloženie trestu zákazu činnosti viesť akékoľvek motorové vozidlá vo výmere 2 roky, pričom výmeru tohto trestu odvolací súd považuje za primeranú aj z hľadiska ochrany ostatných účastníkov cestnej premávky a z výchovného aspektu.

Pokiaľ ide o prokurátorom navrhovaný trest prepadnutia veci a to motorového vozidla, ktoré bolo obžalovaným použité na spáchanie trestného činu, krajský súd primárne skúmal, či je splnená podmienka spočívajúca vo vlastníctve tohto vozidla obžalovaným. Z aktuálnej evidenčnej karty daného vozidla vyplynulo, že jeho vlastníkom a držiteľom je osoba odlišná od obžalovaného, v dôsledku čoho podmienky na uloženie tohto druhu trestu splnené neboli a krajský súd tak k jeho uloženiu pristúpiť nemohol.

Vychádzajúc z vyššie prezentovaných právnych úvah a záverov, odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku,

Predmetné rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.